ՑԱԿՈԲԵԱՆ ՊՐՈՖ. Ց.՝ Ազգերու պատմութիւն. Ա. Հատոր. Արեւելեան հին ազգերը եւ Յունաստան: Պատկերազարդ բարձրագոյն դասընթացք: Կ. Պոլիս, տպ. Նշան Պապիկեան. 1911, 8°, էջ 264: Գինն՝ 8·50 ղրշ.:

Ջերմապէս կ'ողջունենք Պրոֆ. Յակոբեանի գեղեցիկ ձեռնարկութեան առաջին հատորը։ Պատմութեան դասագիրքեր շատ տեսած ենք. բայց ոչ մրցակից մը Յակոբեանի առաջիկայ հատորիս, որ իւր մեծ յաջողութեամբը բաղձալի կ'ընէ յաջորդ հատորներու ալ փութով հրատարակութիւնը։

Արեւելեան հին ազգերու պատմութիւնը՝ հետեւողութեամբ նորագոյն West, Munro, Robinson եւն քննիչներու՝ ջանացուած է հեղինակն տալ ամենասեղմ էջերու մէջ, բայց մի եւ նոյն ժամանակ նաեւ գպրոցի աշակերտաց դիւրատար յօրինուածութեամբ. պատմուածք, յօրինուածութիւն եւ ծաւալ իրարու գիրկընդխառն են։ Դասաւանդութիւնն եւ ուսումը զգալի կերպով կը հեշտացնեն նաեւ նիւթին համապատասխան պատկերները, որոնք առնուած են նորագոյն հրատարակութիւններէ։

Ա. Հատորիս մէջ ընդարձակագոյն տեղն կը գրաւեն մասնաւորապէս Եգիպտացիք եւ յոյները. բայց ունին ուրոյն տեղ նաեւ Եփրատի եւ Տիգրիսի հովիտը բնակող ժողովուրդք, որոնք Հայաստանի հետ մշտական յարաբերութեան մէջ էին։

Պիտի բաղձայինք որ Դասագիրքս մուտ գտնէր ազգային ամէն վարժանաց մէջ, իբրեւ ամենայաջողն իւր տեսակին մէջ։

Հ. Ց. ՏԷՐ-ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԵԱՆՑ Կ.՝ Հայագիտութիւնն արեւմտեան Եւրոպայում. Համառօտ տեսութիւն եւ գրացուցակ: Տփղիս, տպ. Ն. Աղանեան, 1910, 8°, էջ ՀԲ–184: Գինն՝ 1 ռբլ.:

Դիւրաւ տեսք միայն կրնանք ներկայացնել մեր ընթերցողներուն Պ. Կոստանեանցի այս աշխատութիւնը։

Հեղինակին նպատակն եղած է հոս տալ ամփոփ տեղեկութիւն մը Եւրոպացի մատենագրաց քով Հայաստանի ստացած նշանակութիւնը, կամ եւրոպական գրականութեան մէջ Հայ անուան գտած յարգանքը։

Ընդարձակ ներածութեամբ (էջ Դ—ՀԲ) պատկերացուցած է ԺԳ—Ի դար Հայաստանի վրայ գրուած աշխատութեանց արժէքը՝ հայ պատմութեան, աշխարհագրութեան, լեզուի եւն համար, որ սիրով եւ օգտակարապէս կը կարդացուի։

Բուն գործն այբուբենական կարգաւ պարզ ցուցակ մ'է՝ առանց բաժանման նիւթի։

Բնականաբար փոքրիկ ծաւալէս չի կրնար յուսացուիլ կատարեալ գործ մը, պահանջք մը, որ ընդարձակ հատոր մը կ'ենթադրէ։ Ոչ միայն ամբողջական չէ ընծայուած ցանկը, այլ եւ ոչ ծանօթ հրատարակութեանց քառորդն կը ներկայացընէ, մանաւանդ եթէ դատենք այն ընդարձակ ծրագրոյ համաձայն, ուր թեւակոխած է գործս։

Աւելորդ է այս տեղ օրինակով խօսիլ. բաւական է ակնարկ մը միայն Մեծ. Հ. Պ. Ֆէրհաթեանի կազմած ցանկին վրայ (Հմմտ. Հանդ. Ամս. 1911, Թ. 1—9), որ դեռ միայն 15 տարւոյ ընթացքը կ'ընդգրկէ։

Հ. Ն. Ա.

Contes et Légendes de l'Arménie, traduits et recueillis par Fr. Macler, Préface de René Basset. Paris, E. Leroux, 1911. 8°, p. XV—196. Prix: Fr. 3.—.

Petite Bibliotheque Arménienne շարքին երրորդ գրքոյկը կը կազմէ առաջիկայ հատորը. ուր եռանդուն հայասէրն Ֆր. Մակլէր կու տայ 34 հատուած՝ հայկական զրոյցներ (թարգմանութեամբ մասնաւորապէս Սրուանձտեանցի, Հ. Մ. Հաճեանի հաւաքումներէն) եւ այլ աւելորդապաշտական կտորներ, զորոնք լսած է իր վերջին ճանապարհորդութեան ժամանակ յԱրեւելս։ Շատ հետաքրքրական հատուածներ են ընդհանրապէս ներս առնուածները։ Գեղեցիկ է եւ Յառաջաբանի հանրածանօթ Ռընէ Բասէի գրչէն, ուր ցոյց կը տրուի հայկական զրոյցներու եւ նմանեանց աղերսը արաբ գրականութեան հետ։

Հ. Ն. Ա.

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԽՄԲԱԳԻՐ Հ. ՌԱՓԱՅԵԼ Վ. ՊԱՐՈՆՉ
ՎԻԵՆՆԱ, ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

digitised by A.R.A.R.@